

KIẾN THỨC TÀI CHÍNH CHO CUỘC SỐNG TỐT ĐẸP HƠN

BÀI 3 Chi tiêu thời lạm phát

Theo khảo sát “Tình hình Việt nam và các xu hướng tài chính” của công ty Nielsen, việc tiền đồng mất giá khiến người tiêu dùng Việt trở nên lo ngại. Theo đó, 53% số người được khảo sát phải cắt giảm chi tiêu, 11% người được hỏi không còn thấy thoải mái khi đi mua sắm. Từ đó, những hành vi mua sắm mới được hình thành như đi siêu thị vì có hàng bình ổn giá, chương trình khuyến mãi; chuộng mua hàng điện tử, điện lạnh trả góp vì có thể quản lý được thu nhập hàng tháng.

Nặng nề trách nhiệm của người giữ “tay hòm chìa khoá”

Giá cả hàng hoá và dịch vụ leo thang ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống của bạn. Một số mặt hàng thiết yếu tăng giá châm ngòi cho sự leo thang về giá của các sản phẩm và dịch vụ khác. Rất khó khăn nếu chi tiêu cả tháng của bạn chỉ trông chờ vào một nguồn thu nhập cố định hoặc bạn chỉ sống bằng lương hưu. Một khi không thể kham nổi cho những chi phí cơ bản thì đó là dấu hiệu tình hình tài chính của bạn có vấn đề. Bạn nên bắt tay vào việc kiểm soát chi tiêu của mình từ trước đó.

Nếu có thói quen lập [kế hoạch ngân sách](#) cẩn thận và nghiêm túc thực hiện chi tiêu theo kế hoạch đó, bạn có thể kiểm soát tình hình tài chính của mình cho dù bất cứ tình huống nào xảy ra. Một cuốn sổ nhỏ theo dõi chi tiêu hàng tháng nhằm kiểm soát dòng tiền chi vào mục nào đó sẽ giúp bạn rất nhiều. Ngược lại, nếu bạn chưa xây dựng thói quen kiểm soát chi tiêu thì hãy bắt đầu ghi lại chi tiết những khoản đã chi trong vòng một đến hai tháng, gán tên cho những chi phí đó để tiện theo dõi như chi phí hoá đơn hàng tháng, tiền chợ, tiền trường, giải trí... Thói quen này sẽ giúp bạn tự giám sát và điều chỉnh thói quen tiêu xài cho phù hợp với hoàn cảnh. Trong thời kỳ bão giá, bạn chỉ cần “liệu cơm gắp mắm”, cân đối chi tiêu phù hợp với kế hoạch ngân sách đề ra.

Bạn cần phân chia chi phí hàng tháng thành chi phí cố định và chi phí phát sinh có kiểm soát. Chi phí cố định bao gồm tiền nhà, trả lãi vay, hoá đơn điện, nước, tiền gửi tiết kiệm. Chi phí phát sinh là những khoản chi cho việc giải trí, mua sắm quần áo... Bạn nên kiểm soát chi phí phát sinh và cho phép mình “tung tẩy” trong giới hạn và nên xem xét những khoản nào có thể cắt giảm được trong thời buổi khó khăn. Bạn hãy tập thói quen quyết định những thứ bạn cần thay vì những thứ bạn muốn.

Nhiều người nắm “tay hòm chìa khoá” trong gia đình thường cố giấu những vấn đề tài chính với người thân. Họ tự xoay sở với “cơm áo gạo tiền” leo thang hàng ngày và áp lực đó khiến cho họ lâu lâu “đá thủng đụng nia” với thành viên khác trong gia đình. Bạn không nên làm khổ chính bản thân mình và những người thân vì những khó khăn không phải do bạn tự gây ra. Thật ra, cách tốt nhất là chia sẻ với mọi người những khó khăn trong thời buổi bão giá và kêu gọi họ cùng gánh vác trách nhiệm. Hãy tham khảo ý kiến của cả người lớn và trẻ con về những quyết định mua sắm liên quan đến gia đình và những thói quen tiêu dùng cần phải điều chỉnh. Trong gia đình không thể thiếu những buổi thảo luận về những khoản chi tiêu cần giữ hoặc cắt bỏ, như việc thay đổi địa điểm du lịch hè để phù hợp với ngân sách của cả nhà.

MẸO CHI TIÊU THỜI LẠM PHÁT

- Thực hành những kỹ năng mua sắm cơ bản: so sánh sản phẩm - dịch vụ và cửa hàng; đánh giá những hình thức khuyến mãi; sử dụng coupon, voucher giảm giá; sửa chữa thay cho mua mới...
- Cùng với người thân, bạn bè hoặc hàng xóm cùng tiết kiệm bằng cách mua và chia sẻ những gói hàng lớn, mượn máy móc thiết bị. Tham gia các hình thức cùng mua hoặc mua chung tại các trang web hotdeal, cungmua...
- Tổ chức những hoạt động ăn uống giải trí tại gia, tạo niềm vui từ chính căn nhà của mình. Tận dụng những hoạt động giải trí cộng đồng với chi phí thấp.
- Lên kế hoạch cho việc mua sắm những món hàng có giá trị cao như đồ gỗ trang trí nội thất, hàng điện máy gia dụng.
- Không nên ngừng tham gia các loại hình bảo hiểm y tế vì khi có tình huống bất ngờ xảy ra bạn sẽ gặp khó khăn về tài chính khi tự mình chi trả những khoản tiền đó.
- Nấu những món ăn có thể để được lâu như thịt cá kho với số lượng lớn để tiết kiệm gas, nước, điện, dầu mỡ...
- Hạn chế mua và sử dụng quần áo cần phải chăm sóc kỹ lưỡng như giặt khô ủi hơi.
- Mua thuốc bằng toa tại tiệm thuốc tây thay vì mua tại phòng khám.

Bốn hình thức kiểm soát chi tiêu

Thứ nhất, [chia nhỏ thu nhập vào từng phong bì](#). Đây là cách thủ công để kiểm soát chi tiêu hàng ngày. Bạn bỏ từng khoản tiền vào phong bì, ví dụ phong bì tiền hoá đơn điện nước hàng tháng, phong bì tiền chợ mỗi ngày, phong bì tiết kiệm. Cách thức này dành cho những ai sử dụng tiền mặt hoàn toàn, nhưng cũng có lúc bạn thất lạc một chiếc phong bì ở đâu đó.

Thứ hai, thu thập các hoá đơn đã trả. Bạn kiểm soát việc chi tiêu bằng cách tổng hợp các hoá đơn đã thanh toán, các khoản tiền đã chi trong tháng. Cách này có hạn chế là số liệu không chính xác nét để sót hoá đơn, hoặc không thể kiểm soát khi có nhiều người đảm nhận việc thanh toán.

Thứ ba, lập [sổ chi tiêu gia đình](#). Cuốn sổ "cơm áo gạo tiền" sẽ do người chủ gia đình ghi chép lại tất cả khoản chi tiêu trong gia đình.

Cuối cùng, quản lý bằng phần mềm chi tiêu như Quicken Home & Business, Microsoft Money hoặc Advan Home.

Thảo Linh

NĂM CÁCH CẮT GIẢM CHI TIÊU KHÔNG ĐAU ĐỚN

CÁCH THỨC	LỢI ÍCH
Chuyển sang sử dụng nhãn hàng riêng của nhà phân phối	Nhãn hàng riêng - dòng sản phẩm do chính nhà phân phối tổ chức sản xuất với thương hiệu riêng. Nhãn hàng riêng có thể giúp bạn tiết kiệm được 25-50% tiền chợ.
Lên danh mục hàng cần mua sắm	Tập thói quen đi mua sắm với một danh sách những sản phẩm cần mua. Và bạn phải tuân thủ nguyên tắc chỉ chọn những thứ trong danh mục cần mua.
Trang bị thức ăn vặt trên từng cây số	Một thanh sôcôla và một chai nước suối chuẩn bị sẵn khi bạn đi tập thể dục, một ít bánh kẹo trong ngăn tủ ở chỗ làm... tất cả sẽ hạn chế việc bao tử đình công và đòi bạn phải rút ví liên tục.
Triệt để khai thác hết sản phẩm cũ trước khi mua mới	Trước khi mua những vật dụng mới, hãy kiểm tra căn nhà một lần để xem liệu bạn còn món nào đang sử dụng dở dang hoặc lâu chưa dùng đến. Cách này sẽ giúp bạn cắt bớt chi tiêu và cũng dọn bớt những đồ vẫn còn thừa trong nhà.
Trả giá khi mua hàng	Hãy thử thách bản thân với kỹ năng thương thảo và mua được món hàng mình thích, bạn sẽ thấy mình có một niềm vui nho nhỏ, món hàng có giá trị thêm một chút mà ví bạn lại bớt vơi đi một chút.